

A painting depicting three winged figures, likely angels or deities, standing in a forest. The figures are dressed in traditional, ornate clothing. The figure on the left is in a red and white patterned robe, the middle figure in a blue and white robe, and the right figure in a white and gold robe. They are holding long, thin staffs or spears. The background is a dense forest with tall, thin trees. The ground is covered in a field of small, yellow and green flowers. The overall style is reminiscent of early 20th-century religious art.

GAJA

Archetypy w organizacjach

Jaźń

Druh

Poszukiwacz Przygód

Cień

Szachraj

Anima i Animus

Wieczne Dziecko

Persona

Gaja

Mędrzec

Kosmogonia

Król

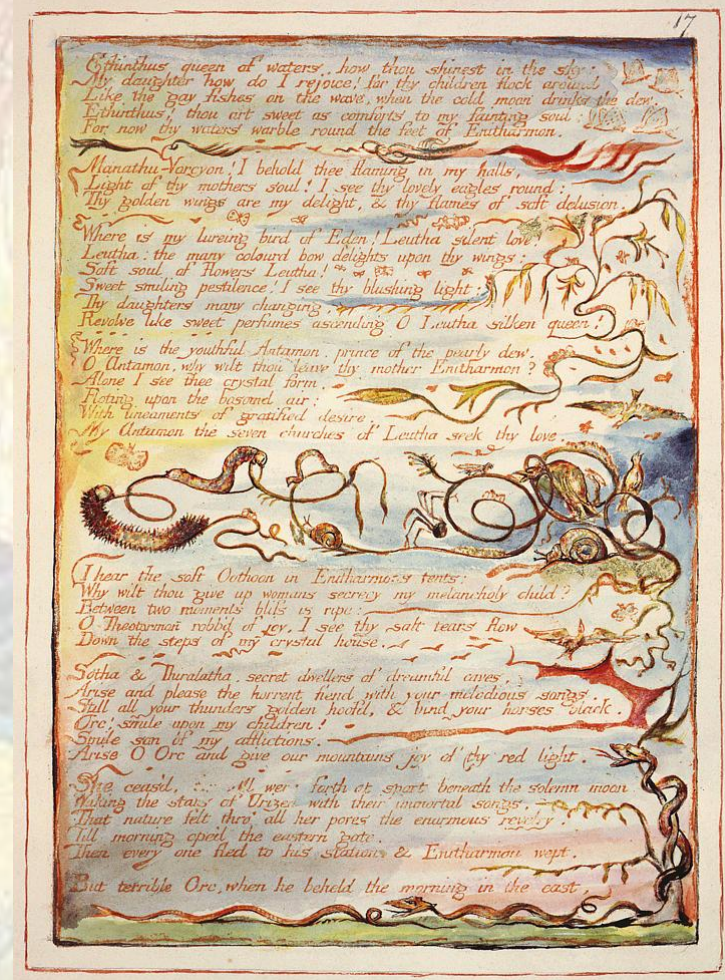
Soteriologia

Gaja

- Personifikacja naszej planety
- Siły życiodajne
- Symbol życia i natury
- W greckim panteonie jedno z wielkich pierwotnych bóstw, *Prôtogenoi*

To see a world in a grain of sand,
And a heaven in a wild flower,
Hold infinity in the palm of your hand,
And eternity in an hour.
(William Blake)

Archetyp Gai

- Matka Bogini
- Wszehmocna
- Opiekuńcza i troskliwa
- Okrutna i władcza
- Płodność
- Symbioza
- Śmierć i rozkład

*Gaea rising from the earth, Antikenmuseen,
Berlin*

Gaja jako ekosystem

- Globalny ekosystem
- Środowisko wspierające rozwój życia
- Ewolucja
- Samoregulacja
- Przetrawanie

Henri Rousseau, *Jungle scenes*

Ciemna strona – Katastrofa ekologiczna

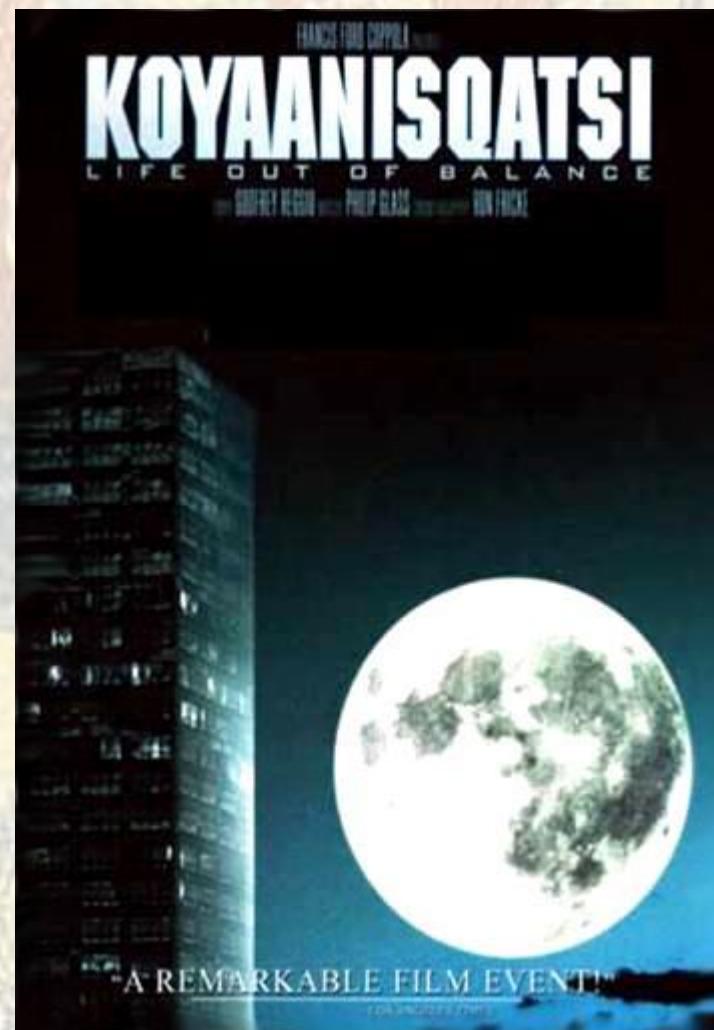
- Przemoc natury
- Epidemie i nieszczęścia
- Katastrofy spowodowane przez człowieka, antropocen
- Degradacja globalnego ekosystemu – zagłada?...

Joseph Mallord William Turner,
*Snow Storm - Steam-Boat off a
Harbour's Mouth*

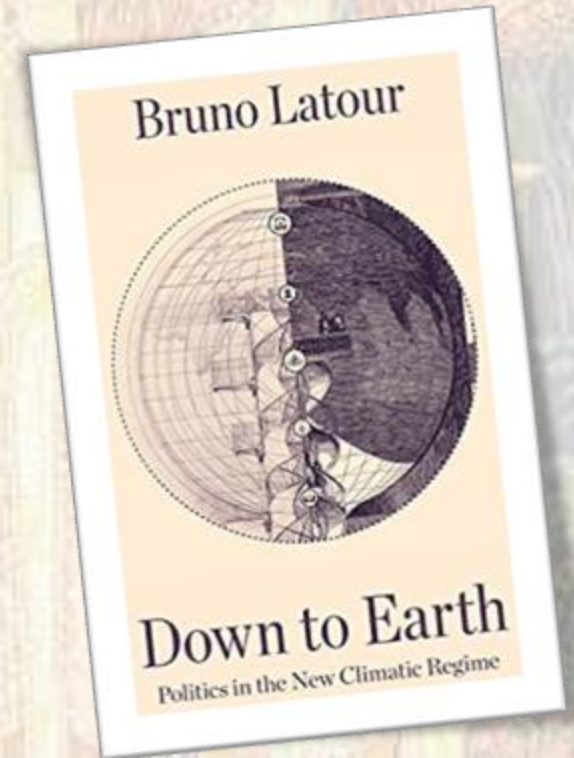
Przykłady

- Godfrey Reggio's *Koyaanisqatsi* (and the rest of the *Qatsi Trilogy*)
- John Burnside's poetry
- Jacques-Yves Cousteau's under water documentaries

Z powrotem na Ziemię

- Zbliżająca się katastrofa ekologiczna spowodowana działalnością człowieka
- nierówności, ogromnej deregulacji i przekształcenia snu o globalizacji w koszmar dla większości ludzi.
- Ucieczka od odpowiedzialności, ucieczka z inwestycjami od problemów
- Globalizacja i nacjonalizm w polityce – tymczasem rozwiązaniem byłaby orientacja ku Ziemi
- „Przynależność do terytorium jest zjawiskiem, które najbardziej wymaga ponownego przemyślenia i starannego przepisania; nauka nowych sposobów zamieszkiwania Ziemi jest naszym największym wyzwaniem. Sprowadzenie nas na ziemię jest dziś zadaniem polityki.”

6 pytań Latoura po pandemii

Pytanie 1: Które spośród zawieszonych aktywności *nie powinny Twoim zdaniem* powrócić?

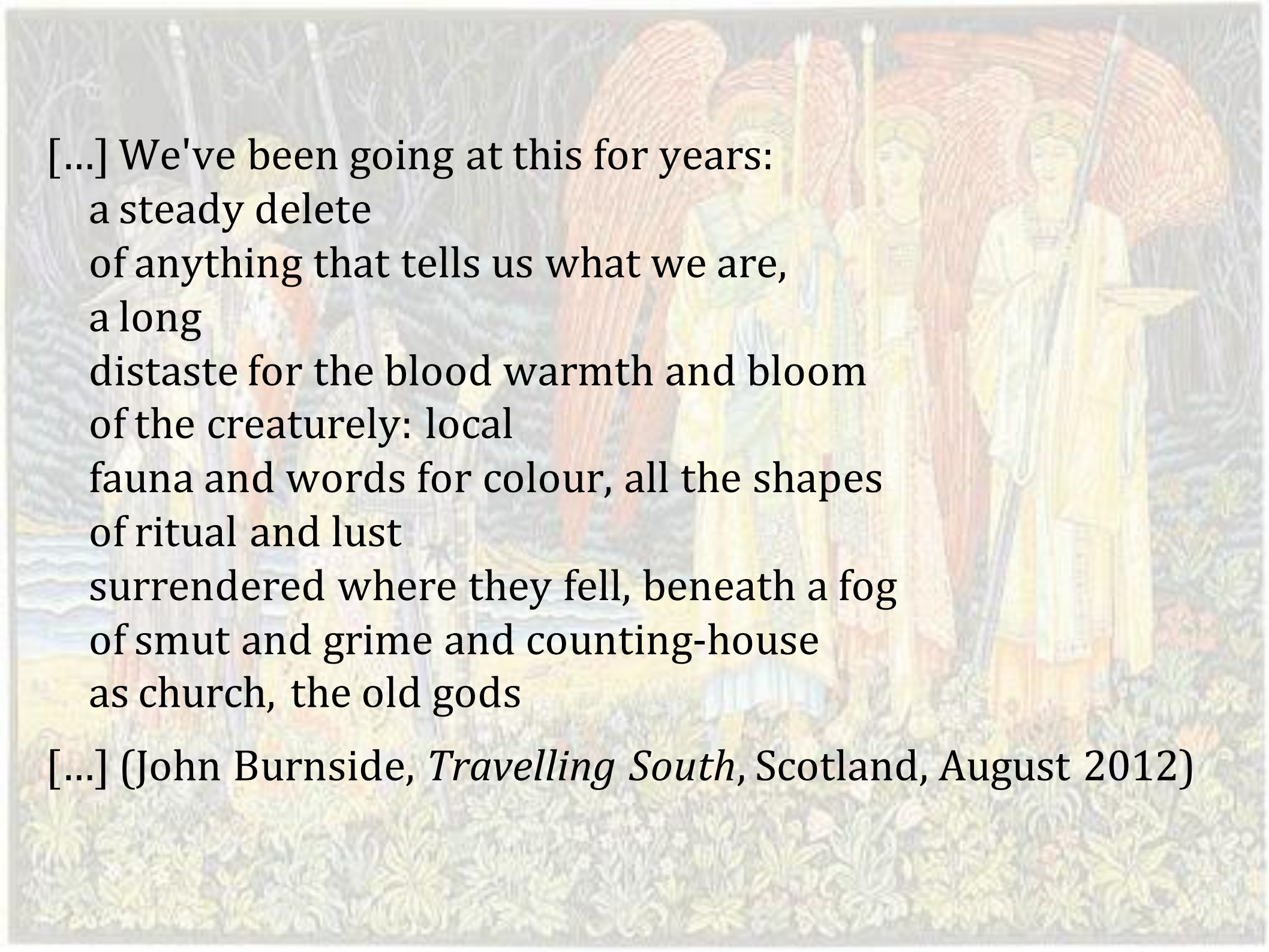
Pytanie 2: Opisz, dlaczego dana aktywność wydaje Ci się szkodliwa / zbędna / niebezpieczna / niespójna oraz w jaki sposób jej zniknięcie / wstrzymanie / zastąpienie może uczynić inne aktywności, które preferujesz, łatwiejszymi / spójniejszymi.

Pytanie 3: Co radzisz robotnikom / pracownikom / agentom / przedsiębiorcom, którzy nie mogą kontynuować wyeliminowanych przez Ciebie działań, aby ułatwić im przejście do innych?

Pytanie 4: Jakie aktywności, z obecnie zawieszonych, uważasz za warte rozwijania /zaczęcia od nowa, a nawet utworzenia od podstaw?

Pytanie 5: Opisz, w jaki sposób dana aktywność wydaje się być dla Ciebie pozytywna, i jak sprawia, że inne działania są łatwiejsze / bardziej harmonijne / spójne, spośród tych, które wolisz, i które pozwalają walczyć z tymi, które uważasz za niewłaściwe.

Pytanie 6: Jakie środki zalecasz, aby pomóc robotnikom / pracownikom / agentom / przedsiębiorcom w zdobyciu zdolności / środków / finansów / narzędzi umożliwiających wznowienie / rozwój / stworzenie tej działalności? (Typologizując, a następnie nakładając na siebie odpowiedzi, zacznij tworzyć obraz złożony z przeciwstawnych linii, sojuszy, kontrowersji i opozycji).

[...] We've been going at this for years:
a steady delete
of anything that tells us what we are,
a long
distaste for the blood warmth and bloom
of the creaturely: local
fauna and words for colour, all the shapes
of ritual and lust
surrendered where they fell, beneath a fog
of smut and grime and counting-house
as church, the old gods

[...] (John Burnside, *Travelling South*, Scotland, August 2012)

Organizacyjna świadomość ekologiczna

Scence from Ron Fricke's *Baraka*

Luka między świadomością indywidualną i organizacyjną z jednej strony – a ekologią, z drugiej. Tę lukę można pokonać dzięki kultywowaniu archetypu Gai w zarządzaniu (Elisabeth Ryland, 2000)

Organizacje powinny współpracować z ekosystemem i poszukiwać symbiozy

„Czołowi zwolennicy systemu wartości środowiska opowiadają się za nową i rewolucją polegającą na zrównoważeniu. Zrównoważone podejście ma na celu przeciwdziałanie powszechnemu ubóstwu, kryzysom społecznym, niestabilności na świecie i ogólnemu zniszczeniu ekosystemu, wynikającemu z niemożliwego do utrzymania założenia obecnych zasad ekonomicznych. Celem zrównoważonej działalności biznesowej jest stabilny globalny biosystem, a nie nieograniczony wzrost i dobrobyt materialny dla niewielu” (Elisabeth Ryland)

Ann Lislegaard

Orientalizm

Orientalizm (Edward Said, 1978):

- Egzotyzacja i sentymentalizacja życia i kultury krajów postkolonialnych
- Imperialistyczne tendencje Zachodu dążące do podporządkowania sobie innych krajów
- Tendencje te łączyły się w dyskursie legitymizującym postawy Zachodu jako uzasadnione historycznie, ekonomicznie i politycznie

The Siesta, by Frederick Arthur Bridgman

Badania postkolonialne

- Inność jako wartość
- Walka z mentalnością postkolonialną
- Badanie wpływu kolonializmu na kultury
- Poszanowanie różnorodności kulturowej
- Stworzenie pełnej polifonii kulturowej
- Nie to samo co relatywizm!
Nie chodzi o względność norm i wartości ale o problematyzację wszelkich relacji władzy

Streetart with Nelson Mandela

Zarządzanie postkolonialne

Prowadzenie badań empirycznych w kontekstach geograficznie postkolonialnych oraz próby opracowania teorii i modeli zarządzania zgodnych z ideami postkolonialnymi i w poszanowaniu dla różnorodności, jednak bez pułapki relatywizmu (Kostera and Śliwa, 2010)

Antonio Ole, *Africa Remix*

Neokolonializm

„Kontynuacja bezpośredniego zachodniego kolonializmu bez tradycyjnego mechanizmu rozszerzania granic i kontroli terytorialnej, ale z elementami kontroli politycznej, gospodarczej i kulturalnej” (Bobby Banerjee and Anshuman Prasad, 2008)

Diego Rivera, *Sugar cane*

Ekologia jako filozofia życia

Gaia Hypothesis: Ziemia jako złożony system życia składający się z biosfery, atmosfery, litosfery i hydrosfery, samoregulujący się i dążący do homeostazy (James Lovelock, 1979)

Pear Tree by Karolina Matyjaszkowicz

Ekozarządzanie

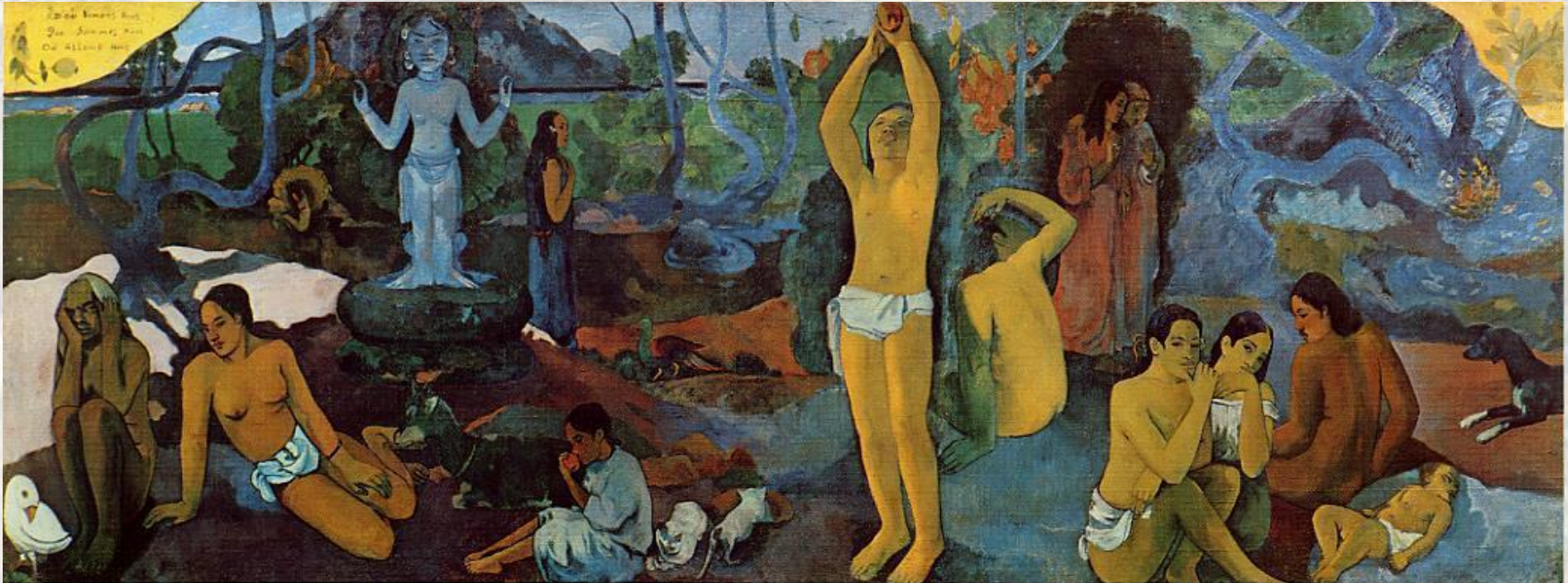
- Ekotopie i wizje zielonych społeczeństw (sustainability and resilience) Marius de Geus (2002)
- Zielone planowanie – indeksy i wskaźniki ekologicznych celów (Vincent de Norcia, 1996)

Ekopresiębiorstwa

„Możliwe, że przyjęcie przyjaznych środowisku praktyk biznesowych otworzy przed przedsiębiorcami dodatkowy zakres możliwości. Przejście na zrównoważone ramy biznesowe zapewnia liczne nisze, które przedsiębiorcze osoby i firmy mogą z powodzeniem identyfikować i obsługiwać. Obejmują one rozwój nowych produktów i usług; poprawa wydajności istniejących firm; nowe metody marketingu; rekonfiguracja istniejących modeli biznesowych i praktyk; i tak dalej” (Michael Sharper, 2005)

Zarządzanie postpandemiczne

Paul Gauguin, *Where Do We Come From? What Are We? Where Are We Going?*

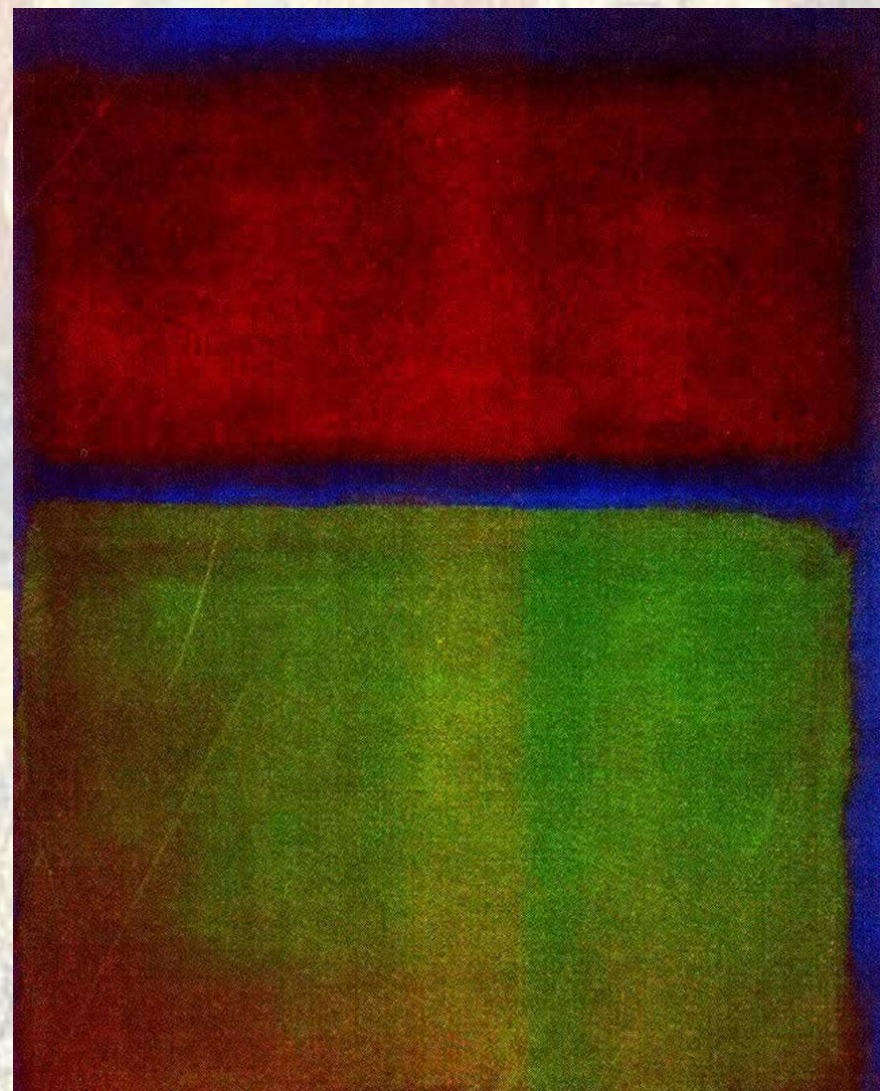
- Ekologiczna fasada?
- Nowy główny nurt to ekozarządzanie?
- Zielona rewolucja tuż za rogiem?

„Greenwashing” – narzędzie marketingowe

Kampanie marketingowe wykorzystujące hasła ekologii i zrównoważonego rozwoju w celu przyciągnięcia klientów (Vinícius Brei and Steffen Böhm, 2009).

Nie wnosi żadnych wartości ekologicznych ani nie sprzyja zrównoważeniu zarządzania

Mark Rothko, *Earth And Green*

Antropocen

Brother
Daniel

Michał Pałasz (2020):

- migracje klimatyczne i ekonomiczne + kryzys demokracji = drastyczne konflikty
- czas zapłaty, stawiania czoła przez ludzkość skutkom własnej krótkowzroczności
- sprawczość rzeczy (natury, przyrody, środowiska, ale też informacji, pieniądza)
- jest empirycznie doświadczalna i niezaprzeczalna

Zarządzanie w antropocenie

Michał Pałasz (2020) – *Osoby, nie zasoby*:

- Podmiotowość nie tylko dla ludzi; środowisko naturalne jest podmiotem
- Sprawczość i godność w centrum zarządzania
- Radykalna solidarność: wspólne dobro + współdziałanie (nie “wykorzystywanie”).
- Podstawową rolę nie-ludzi (zasobów) jest utrwalanie heterogenicznej zbiorowości.
- Odbierając podmiotowość przyrodzie, człowiek odebrał ją też sobie (Franciszek).
- Radykalna empatia – także dla przyrody
- Zarządzanie dla dobra wspólnego, nie partykularnego
- „Wszystko jest połączone. Wszystko działa. Wszystko zasługuje na szacunek”
- Przestrzeń: globalizacja ustępuje regionalizacji (deglobalizacja) Czas: korzyści odroczone, nie natychmiastowe
- Beneficjent: partykularny ustępuje uogólnionemu

Zielona rewolucja

„Ekokultury [-] społeczności, w których życie i styl życia są zorganizowane wokół uznania, że dobrobyt społeczny i ekologiczny są ze sobą powiązane, i gdzie priorytetem i aktywną opieką jest zrównoważony rozwój i odporność. Innymi słowy, ekokultury są przykładem w sztuce i nauce o zrównoważonym życiu”. (Steffen Böhm, 2015)

Nicholas Poussin, *Et in Arcadia Ego*

Repozycjonowanie zarządzania

„Projekt repozycjonowania musi zatem obejmować dwojaki ruch: po pierwsze, musi być w stanie skutecznie krytykować machinę konsumowania przyjemności wytwarzaną przez kapitał; po drugie, musi być w stanie zaoferować alternatywny system rozrywki, który może zmienić położenie istniejących stosunków społecznych. [...] [Można tego dokonać] wytwarzając wiedzę, która może zakłócać przyjęty z góry „ciąg dalszy” [...]. Ale wiedza przychodzi tylko poprzez rozświecanie popiołów, a to jednocześnie nas oświeca i oślepia. [...] Moim zdaniem teoria organizacji nie będzie mieć większego znaczenia, jeśli będzie realizowana wyłącznie przez teoretyków, którzy nigdy nie opuszczają swoich biur lub kampusów akademickich; teoria organizacji musi zostać upolityczniona.” (Steffen Böhm, 2006)

Return

The Earth is not our sister
and she is not dying.

But the chill we can feel is real: she has
ceased to love us.

The breath she is drawing is not
her last. When you wake up just before dawn
next time, hold yours and listen: how deep it is.

She inhales and her eyes
are closing.

(Monika Kostera, 2016)

